



## Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje

### SHRNUTÍ - TRESTNÍ ODPOVĚDNOST- Starší žáci (II. stupeň ZŠ):

1. Trestní odpovědnost neboli odpovědnost za spáchaný skutek, který je trestným činem, nastává v ČR dnem následujícím po dni 15. narozenin.
2. Mladistvý je osoba, která již dovršila 15 let, ale nepřekročila 18. rok věku. Od 18 let je člověk zletilý.
3. Trestný čin spáchaný mladistvým se nazývá **provinění**.

#### 4. Trestný čin (provinění) je:

- protiprávní čin, který je pro společnost nebezpečný a jehož znaky jsou popsány v trestním zákoníku
- příprava a pokus jsou hodnoceny jako dokonáný skutek
- o vině může rozhodnout jedině soud

#### 5. Trestné činy se dělí na **přečiny a zločiny**.

**Přečiny** jsou všechny trestné činy spáchané z nedbalosti a ty úmyslné trestné činy, na které trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do 5 let.

**Zločiny** jsou trestné činy, které nejsou dle trestního zákoníku přečiny (horní hranice trestní sazby nad 5 let).

**Zvláště závažnými zločiny** jsou ty úmyslné trestné činy, na které stanoví trestní zákoník trest odnětí svobody s horní hranicí nejméně 10 let (např. loupež, vražda).

#### 6. **PŘESTUPEK** je porušení některého ze zákonů\* nižším stupněm závažnosti než trestný čin, které je však společensky škodlivé a které je výslovně za přestupek označeno zákonem – např. přestupky dopravní, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití.

\*(přestupkový zákon, silniční zákon, zákon o lesích, atd.)

Přestupky neřeší soud, ale správní orgán.

Sankce za přestupek:

napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci

#### 7. **Orgány činné v trestním řízení jsou Policie ČR, státní zastupitelství a soudy.**

V praxi to probíhá následně:

- Pachatel se dopustí trestného činu
- Policie ČR zahájí trestní řízení a zjistí pachatele
- Na základě získaných důkazů a poznatků podává Policie ČR státnímu zástupci návrh na podání obžaloby
- Státní zástupce spisový materiál prostuduje a podá k soudu obžalobu pro popisovaný skutek
- Soudce po zhodnocení všech důkazů vynese rozsudek (dle trestního zákoníku)



## Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje

### 8. Tzv. Okolnosti vylučující protiprávnost:

**Nutná obrana**- je čin jinak trestný, kterým někdo **odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok**. Nesmí se jednat o obranu zcela zjevně nepřiměřenou způsobu útoku! (Obvykle jde o útok osoby, ale může jít i odvrácení útoku zvířete, které bylo osobou poštíváno a tedy plní její vůli).

**Krajní nouze**- je čin jinak trestný, kterým někdo **odvrací nebezpečí**, které přímo hrozí zájmu chráněného zákonem. O krajní nouzi se nejedná, pokud bylo možné toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil. (např. vzniklý požár, voda protékající byty v bytovém domě).

### 9. Mladistvému lze u soudu uložit:

#### VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

- a) Dohled probačního úředníka
- b) Probační program
- c) Výchovné povinnosti
- d) Výchovná omezení
- e) Napomenutí s výstrahou  
(Jde o ochranu před škodlivými vlivy, předcházení další trestné činnosti)

#### OCHRANNÁ OPATŘENÍ

- a) Ochranné léčení
- b) Ochranná výchova
- c) Zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty

(Účelem je kladné působení na duševní, mravní a sociální vývoj mladistvého a ochrana společnosti)

**Ochranné léčení** může soud uložit spolu s trestem anebo při upuštění od potrestání. Jestliže je ukládán trest odnětí svobody, ochranné léčení začíná zpravidla po nástupu výkonu trestu ve věznici. V ostatních případech se léčení vykonává v léčebném zařízení.

**Ochranná výchova** – jejím cílem je převýchova a zabránění páchaní další trestné činnosti. Probíhá v zařízeních jako je např. dětský diagnostický ústav, dětský výchovný ústav.

### **TRESTNÍ OPATŘENÍ**

- a) Obecně prospěšné práce
  - b) Peněžité opatření (je-li výdělečně činný)
  - c) Propadnutí věci ( jde o věc použitou k trestné činnosti nebo získanou trestnou činností)
  - d) Zákaz činnosti (zákaz řízení)
  - e) Vyhoštění (pouze cizinci)
  - f) Domácí vězení
  - g) Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné akce
  - h) **Odnětí svobody** – podmíněně / nepodmíněně (trestní sazba se u mladistvých snižuje na polovinu)
- 10.** Pokud spáchá trestný čin osoba mladší 15. let, může soud uložit některé z výše vyjmenovaných výchovných nebo ochranných opatření.